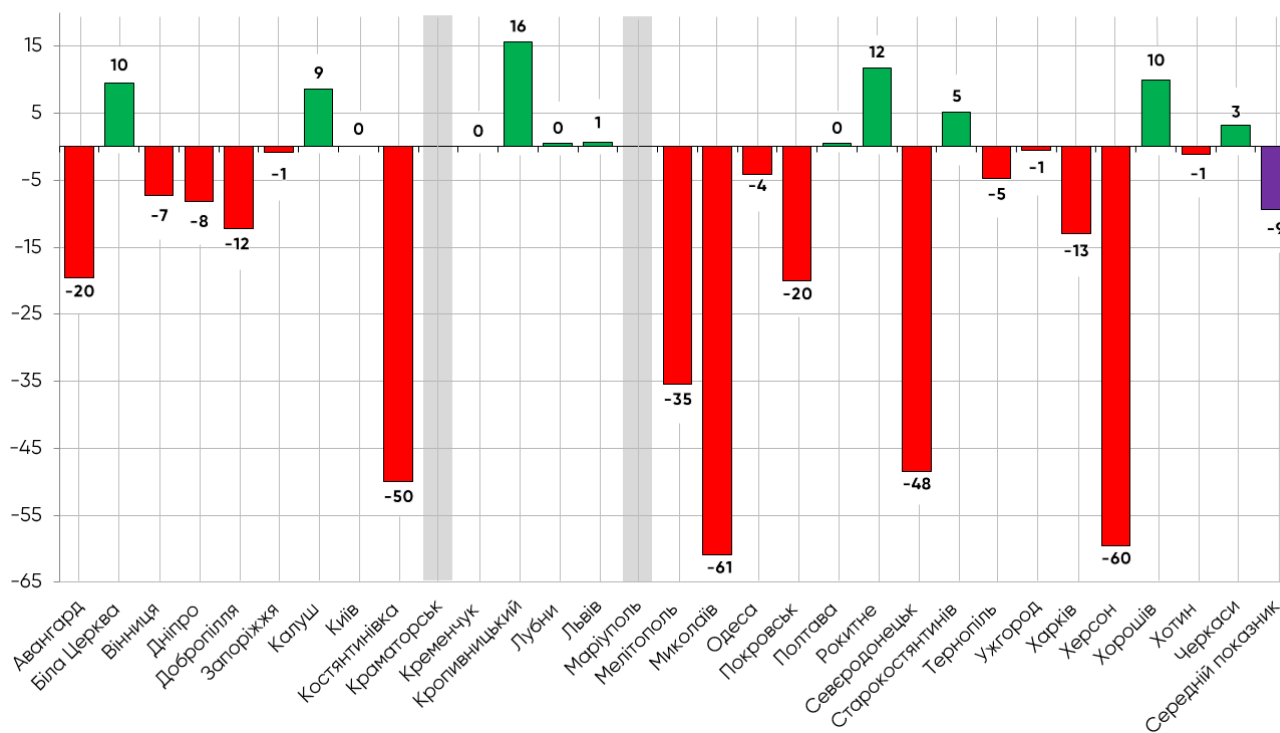

ВПЛИВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ НА МІСЦЕВІ СИСТЕМИ ПРОТИДІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНОМУ НАСИЛЬСТВУ

Довідково. У межах [проєкту UNFPA «Міста і громади, вільні від домашнього насильства»](#) здійснено аналіз змін стану місцевих систем протидії та запобігання гендерно зумовленому насильству, спричинених повномасштабною війною в Україні, котра розпочалась у лютому 2022 року. Аналіз здійснено у 28 українських містах та громадах з 21 області України, котрі є партнерами Проєкту. Відстеження динаміки відбувалось на основі фіксування змін показників станом на 1 січня 2022 року та 1 липня 2022 року по кроках [Дорожньої карти по розбудові місцевої системи протидії та запобігання гендерно зумовленому насильству](#). Дорожня карта включає 22 кроки та передбачає систему заходів з створення та подальшого забезпечення функціонування місцевої систем протидії та запобігання гендерно зумовленому насильству в українських містах і громадах.

Динаміка стану виконання Дорожньої Карти у містах, %

Оцінку стану місцевих систем протидії та запобігання гендерно зумовленому насильству в умовах повномасштабної війни вдалось провести у **28 з 30** міст та громад-партнерів Проєкту (не вдалося – у громадах Краматорська та Маріуполя). При цьому, третина громад – або розташовані в районі проведення активних воєнних дій, або перебувають в тимчасовій окупації чи в оточенні.

З 28 громад, по яких оцінка проведена:

- 8 мають прогрес (мінімальний – на 1% Львівська, максимальний – на 16% Кропивницька);
- у 4 ситуація не змінилась (Київська, Кременчуцька, Лубенська, Полтавська);
- у 16 громадах стався регрес (мінімальний – на 1% – у Запорізькій, Ужгородській, Хотинській; максимальний – у Миколаївській (на 61%), Херсонській (60%) та Костянтинівській (50%)).

Очікувано, найбільші показники регресу зафіксовані в східних та південних регіонах. Ці регіони є або прифронтовими територіями, або територіями, на яких безпосередньо ведуться воєнні дії. Серед міст та громад, де спостерігається прогрес, відповідно, – території на яких

активні воєнні дії не ведуться. Серед останніх – є міста та громади, які активно приймають ВПО (зокрема, Кропивницький, Біла Церква, Калуш, Рокитне та Хорошів).

Отже, загалом з січня по липень 2022 року більше половини міст та громад учасників Проєкту втратили до 60% прогресу у виконанні Дорожньої карти. Водночас майже третина міст та громад учасників Проєкту змогли не лише зберегти прогрес, але і поступово продовжити розбудову місцевих систем запобігання і протидії гендерно зумовленому насильству. Варто відзначити, що оскільки вищезгадані міста і громади беруть активну участь у прийомі ВПО, продовження розвитку системи запобігання і протидії гендерно зумовленому насильству є надзвичайно важливим напрямом наразі та у подальшому.

За період з січня по липень 2022 року спостерігаються негативні тенденції у реалізації усіх кроків Дорожньої карти по розбудові місцевої системи протидії та запобігання гендерно зумовленому насильству. У середньому по всіх кроках показники міст та громад **зменшилися на 10 відсотків**.

Умовно 22 кроки Дорожньої карти можна згрупувати у 4 тематичні блоки:

- ✓ забезпечення комплексного інтегрованого підходу до подолання домашнього насильства;
- ✓ захист і підтримка постраждалих осіб;
- ✓ притягнення кривдників до відповідальності та зміна їхньої поведінки;
- ✓ запобігання та профілактика домашнього насильства.

Виконання кроків 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 15, 21, 22 Дорожньої карти дозволяє оцінити стан **забезпечення комплексного інтегрованого підходу до подолання домашнього насильства**. Цей напрямок охоплює найбільшу кількість кроків, оскільки головним спрямуванням Дорожньої карти є створення місцевої системи запобігання та протидії домашньому насильству. За січень-липень 2022 по усіх наведених кроках (за виключенням 22 кроку, який завершує цикл цієї діяльності, і ще не настав для жодної громади-партнера) мав місце регрес, який у середньому

по напрямку становив 9,2%. При цьому найкращою виявилась ситуація по кроках 2, 7, 8 (зниження на 3-4%), які передбачають формалізований вид діяльності (до того ж він був проведений у минулому році й суттєвого оновлення не потребував). Найсильніше регрес проявився у кроках 5 (Проаналізувати стан розповсюдження домашнього насильства та здійснити оцінку потреб громади) – зниження на 23% та 9 (Розробити та затвердити місцеві Алгоритми дій кожного із суб'єктів взаємодії у випадках вчинення домашнього насильства щодо дорослих і дітей) – зниження на 18%.

Реалізація кроків 10, 11, 12, 14 – дозволяє забезпечити **захист і підтримку постраждалих осіб**. В середньому регрес по цьому напрямку становив 6,75%, найбільш складна ситуація (зниження на 15%) – по виконанню кроку 12 – Забезпечити роботу загальних служб підтримки постраждалих осіб, зокрема, центрів соціальних служб / центрів надання соціальних послуг та закладів соціального захисту дітей (притулки для дітей, центри соціально-психологічної реабілітації дітей).

Кроки 16, 17, 18 – спрямовані на **притягнення кривдників до відповідальності та зміну їх поведінки**. У середньому регрес по цьому напрямку становив 15,3%. Найгірша ситуація (зниження на 29%) – по кроку 18 (Організувати та забезпечити виконання програм для кривдників, проведення з ними профілактичної роботи).

По напрямку щодо **запобігання, профілактики домашнього насильства** протягом січня-липня 2022 відбувся найбільший регрес, який в середньому становив 18,5%. Зокрема, по кроку 19 (Забезпечити проведення скоординованої профілактичної роботи з цільовими категоріями осіб) діяльність знизилась на 24%, по кроку 20 – на 13% (Організувати інформаційно-просвітницьку кампанію з формування нульової толерантності до насильства у громаді).

Отже, з огляду на повномасштабну війну, окупацію частини міст та громад-партнерів Проекту, а також значну кількість ВПО загалом найбільшого регресу зазнали кроки виконання яких, є тривалими у часі та потребують постійного здійснення діяльності (наприклад, проведення оцінки потреб та стану розповсюдження гендерно зумовленого насильства, виконання програми для кривдників, проведення профілактичної роботи). Водночас кроки, виконання яких може бути досягнуте прийняттям тільки відповідного рішення по запобіганню та протидії гендерно зумовленому насильству, були більш сталими. Це можна пояснити, зокрема й попередніми напрацюваннями міст й громад-партнерами Проекту по розбудові місцевих систем протидії та запобігання гендерно зумовленому насильству.

Відтак, потужні та ефективні місцеві системи протидії та запобігання гендерно зумовленому насильству забезпечують містам та громадам значну стійкість перед соціальними викликами, у тому числі, різкими. Розбудова чи належне утримання цих систем дозволить гарантувати у майбутньому цим муніципалітетам стабільність та можливість реагувати швидко та у достатньому обсязі на запит суспільства по соціальному забезпеченні.

У подальшому планується здійснити такий же аналіз станом на кінець 2022 року.